

Handläggare Camilla Jönsson
Tel +46 (0)8 214 930
Camilla.jonsson@ssnf.org
Jimmy Persson
Peter Bryne

Näringsdepartementet
Dnr: N2019/00192/D
n.remissvar@regeringskansliet.se
ingrid.karlsson@regeringskansliet.se

Yttrande över SOU 2018:92 - Frekvenser i samhällets tjänst.

Svenska Stadsnätetsföreningen är en bransch- och intresseorganisation som representerar stadsnät i 190 kommuner. Stadsnäten är nätägare av ny modern IT-infrastruktur och säljer grossistprodukter till både operatörer och tjänsteleverantörer. Drygt 90 procent av stadsnäten ägs av kommunerna som tidigt började bygga ut det svenska bredbandsnätet.

Stadsnätetsföreningen verkar för öppna stadsnät, en modell som har varit mycket framgångsrik. Modellen öppna nät innebär att stadsnätet bär ansvaret för det öppna nätet och ska säkerställa att lika och icke-diskriminerande villkor efterlevs samt ska säkerställa god konkurrens i nätet. Kommunerna har på olika sätt främjat konkurrensen på bredbandsområdet genom sina öppna nät.

Den trådlösa accessen som kan erhållas via det trådlösa spektrumet kan komplettera fibernäten. Flera av stadsnät använder exempelvis radiolänklösningar. Radiolänk används ofta för att ansluta en mobil basstation, för att ansluta en större företagskund eller för att ansluta flera fastigheter oftast belägna utanför tätorten.

Stadsnätetsföreningen anser

Utredningen föreslår att alla som innehar tillstånd att använda radiosändare eller tillstånd för skyddad mottagning ska betala en årlig nyttjandeavgift för tillstånden. De föreslår vidare att värderingsgrunden för priset ska vara total samhällsnytta, dvs att den ska vara samhälls-ekonomiskt effektiv. Om det finns fler som vill ha ett sändningstillstånd så ska den som betalar mest få tillståndet.

Post- och telestyrelsen ges i uppdrag att ta fram en vägledning för fastställande av nyttjandeavgifter för radiospektrum och minst vart femte år se över principerna och prissättningen för nyttjandeavgifterna. Det innebär att glest bebyggda områden där efterfrågan på radiospektrum är låg bör också ha betydligt lägre priser än tätbefolkade områden.

För de tillstånd där det inte finns någon annan efterfrågan än den aktuella tillståndshavarens och där det inte finns någon alternativ användning kan nyttjandeavgiften sättas till noll eller nära noll kronor.

I marknadsekonomin bestäms priset av utbud och efterfrågan. Höjs priset, efterfrågas det färre varor och således när priset sjunker blir efterfrågan på varor högre. Men det finns en problematik med detta. Sverige är ett glesbefolkat land med mycket landsbygd där de affärsmässiga förutsättningarna kan vara begränsade till och med helt olönsamma. Om det råder en låg efterfrågan för områden med begränsad affärsmässig förutsättning bör priset bli lågt, som utredningen konstaterar, men ett lågt pris är ingen garanti för utbyggnad. Skälet är att incitamentet att bygga ut i landsbygd är ointressant i områden som affärsmässigt inte är lönsamma trots ett lågt pris, vilket innebär att det finns en risk för att utbyggnad uteblir.

Detta till trots finns det en önskan om utbyggnad från samhället och från boenden i olönsamma områden. För att få till den utbyggnaden krävs en tvingande utbyggnad i kombination med frekvenser för kommersiella områden, som skett i exempelvis 800- och 700-bandet.

Genom att prissätta nyttjandet av spektrum även för statlig användning blir värdet av radiospektrum även tydligt för myndigheterna. Prissättningen av radiospektrum kan i dessa fall vara ett stöd för myndigheterna att modernisera sina plattformar.

Eftersom radiospektrum är en begränsad resurs måste den användas effektivt. Att använda avgifter på spektrum gentemot myndigheter är ett sätt, ett annat sätt är att peka på regler och förordningar för att myndigheter ska använda spektrum effektivt eller lämna tillbaka det.

För företag som agerar inom en avreglerad marknad där det råder konkurrens innebär frånvaron av avgift något som kan hota att snedvrیدا konkurrensen.

Frånvaro av avgift hotar att snedvrیدا konkurrensen kommer utredningen fram till. Men det finns också en annan risk vilket är förekomsten av marknadsmakt, där större aktörer kan betala för att få spektrum där andra inte har råd.

Förslaget innebär kortfattat att fokus vid tillämpningen av lagen i sin helhet ska ligga på samhällsekonomiskt effektiv användning av radiofrekvenser och inte enbart på tekniskt effektiv användning av frekvensutrymmet. Utredningen vill också säkerställa att gemensamma nationella kommunikationstjänster för krisberedskap och totalförsvaret får de frekvenser de behöver. Därtill ska operatörer kunna prioritera och garantera samhällsviktig trafik när så krävs. Utredningen anser också att en digitalisering av frekvensförvaltningen bör införas.

Stadsnätetsföreningen anser att prissättning av spektrum oavsett vem som använder det är bra. Däremot så ska syftet med spektrumägandet vägas in. Exempelvis ska en kommun, antingen själv eller genom ett kommunalt stadsnät, utan en marknadsmässigt satt prislapp kunna få tillgång till ett frekvensband för att tillgodose svåra områden med radiosignal. Kommunen kan då bygga upp en multioperatörsplattform för aktiva antennkomponenter där alla som önskar ska kunna nyttja faciliteten. Rent tekniskt kommer kommunen låna ut och ta tillbaka frekvens till de operatörer som önskar sända en viss tid över den gemensamma antennplattformen. Resultatet är att kommunen får till en utbyggnad i svåra områden som fler operatörer kan nyttja, säkra inomhustäckning och access till småcellsnät.

I områden som anses vara svåra är det osannolikt att varje operatör kommer att bygga ut överhuvudtaget och att de inte heller kommer att bygga sitt eget inomhusnät i fastigheter. Det troliga är istället att ingen inomhustäckning etableras utöver befintlig makroantennen som innebär en bristfällig signalstyrka inomhus. Stadsnätetsföreningen vill därför betona vikten av att en del av frekvensutrymmet upplåts så att även lokala och regionala aktörer kan ta del av olika frekvensområden "samhällsfrekvenser" så att exempelvis multioperatörsanläggningar kan byggas lokalt med inspiration av den amerikanska implementationen CBRS som förebild.

Stadsnäten och lokala frekvenser

Stadsnätsföreningen förordar modellen med ett öppet frekvensområde. Ju fler som har tillgång till att leverera tjänster över ett neutralt spektrum, som ger täckning och kapacitet främst där marknaden inte bygger, desto bättre förutsättningar är det för sund konkurrens.

Ett öppet neutralt frekvensområde möjliggör, i likhet med utvecklingen på bredbandsområdet, låga inträdeströsklar för nya spelare som vill hyra in sig i näten och utveckla nya tjänster. Med öppna neutrala frekvensområden kan det bli enklare för nischaktörer och forskningsinstitut att genomföra lokala projekt vilket kan främja utvecklingen av exempelvis IoT-sensorer för specifika geografiska förutsättningar.

Sammanfattningsvis

Sammanfattningsvis anser Stadsnätsföreningen att det utifrån lagda förslag finns en problematik såsom hur man tillgodoser marknadens efterfrågan att kunna dela ut frekvenser lokalt och koppla det till en avgift samtidigt som man bygger nät i olönsamma områden. Det ger samhällsnytta då en kommun tar investeringskostnaden och bygger ett operatörsneutralt radionät som kan användas av alla aktörer som vill. Det är utifrån ett samhällsperspektiv oerhört viktigt det gynnar lokal tillväxt, teknisk utveckling, konkurrens och möjligheten för alla aktörer att nå kunder i en liten kommun.

Stadsnätsföreningen anser att prissättning av spektrum oavsett vem som använder det är bra. Men det är viktigt att hänsyn tas till syftet att bygga ut radiosignaler i olönsamma områden tillsammans med avgiften för lokalt spektrum.

Mikael Ek,
Vd

Jörgen Svärth
Ordf.